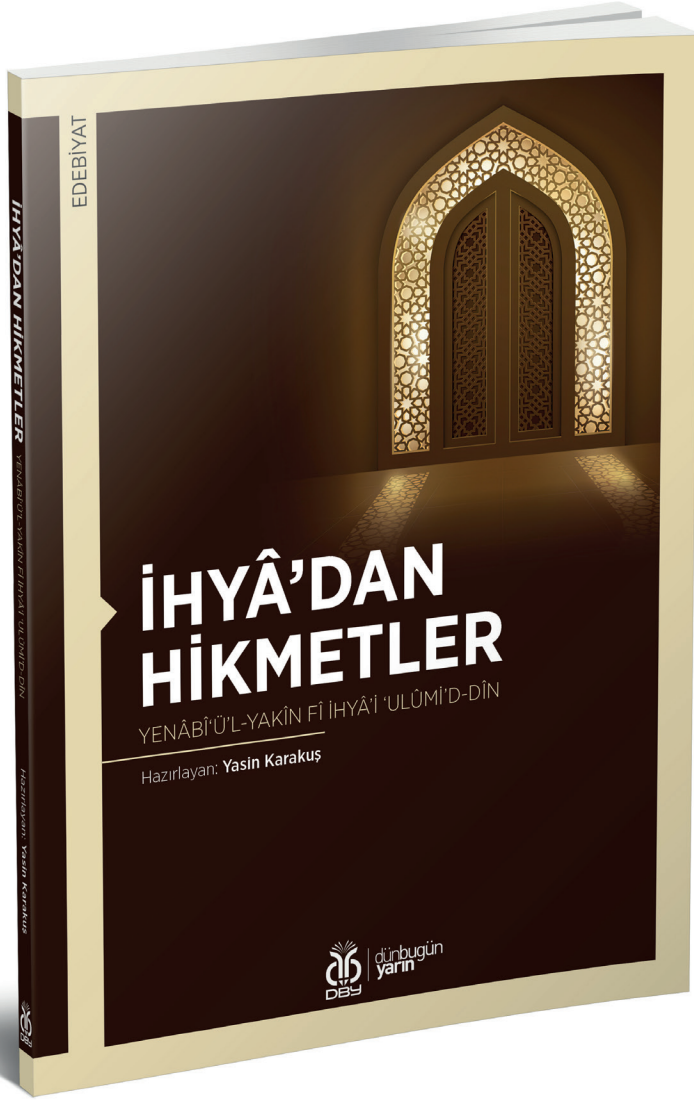

İHYÂ'DAN HİKMETLER

YENÂBÎ'Ü'L-YAKÎN FÎ İHYÂ'İ 'ULÛMÎ'D-DÎN

Hazırlayan: **Yasin Karakuş**

Bu PDF dokümanı, kitabın bir kısmını içermektedir.
DBY okurları için özel olarak oluşturulmuştur.

“dün” den öğrendiklerinle
“bugün”ü yaşamak
“yarın”ları aydınlatır.

“dün” den öğrendiklerinle
“bugün”ü yaşamak
“yarın”ları aydınlatır.

© 2021, DÜN BUGÜN YARIN YAYINLARI™

Tüm hakları saklıdır. Kaynak gösterilerek tanıtım amacıyla ve araştırma için yapılacak kısa alıntılar dışında, yayıncının yazılı izni olmaksızın hiçbir şekilde kopya edilemez, elektronik ve mekanik yolla çoğaltılıp, yayımlanamaz ve dağıtılamaz.

DBY: 172

Edebiyat: 77

ISBN 978-625-7471-08-4

Sertifika No: 18188

Birinci Baskı: İstanbul, 2021

Yayın Yönetmeni: İrfan Güngörür

Hazırlayan: Yasin Karakuş

Editör: Bünyamin Ayçiçeği

Baskı Hazırlık: DBY Ajans

Baskı/Cilt:

Birlik Ozalit

(Sertifika No: 20179)

KÜTÜPHANE BİLGİ KARTI / Library Cataloging-in-Publication Data (CIP)

İhyâ'dan Hikmetler

Yenâbî'ü'l-Yakîn fî İhyâ'î 'Ulümü'd-Dîn

Hazırlayan: Yasin Karakuş (Dr.); Editör: Bünyamin Ayçiçeği (Doç. Dr.)

İstanbul : DBY Yayınları, 2021.

120 s. ; 15,0 x 21,0 cm __ (DBY Yayınları ; No. xxx)

ISBN 978-625-7471-08-4

1- Edebiyat 2- İhya 3- Tasavvuf

Bu kitap, 2020 yılında İstanbul Üniversitesi, İlahiyat Fakültesi, İslam Tarihi ve Sanatları Bölümü, Türk İslam Edebiyatı Anabilim Dalında Doç. Dr. Bünyamin AYÇİÇEĞİ danışmanlığında savunulan "Sultan I. Ahmed Dönemine Ait Bir İhyâ Tercümesi: Yenâbî'ü'l-Yakîn Fî İhyâ'î 'Ulümü'd-Dîn (İnceleme – Metin)" başlıklı doktora tezindeki bazı bilgilerin tasnif edilmesi ve günümüz Türkçesine çevrilmesi ile kitaplaştırılmış hâlidir.

DÜN BUGÜN YARIN YAYINLARI

Ankara Caddesi, Ünal Han No: 21/4

Cağaloğlu - Fatih / İstanbul

Tel.: +90 212 526 98 06

www.dby.com.tr • dby@dby.com.tr

İçindekiler

Ön Söz.....	11
1. İlmin Mahiyeti.....	17
2. Kalp İçin İlmin Önemi.....	20
3. Mutlak Saadetin Anahtarı.....	21
4. İlmiyle Amel Etmeyen Âlimin Hali.....	22
5. Şiâr-ı Âlim (Âlimin Belirtileri).....	24
6. Dört Sınıf Âlim.....	26
7. "Ben Bilmem" Diyebilmek.....	27
8. Bir Öğüt, Bir Duâ.....	29
9. Terazinin İki Kefesi: Dünya ve Ahiret.....	31
10. Her Söz Söyleyenin Aleyhinedir.....	33
11. Ölmek ve Dirilmek.....	34
12. Temizlik Amelin Yarısıdır.....	35
13. Belalardan Kurtuluş Yolu.....	37
14. Kur'an Okuyan Üç İnsan Tipi.....	39

15. Günün Nasıl Olmalı?	40
16. Namaz Cenâb-ı Hakk'ın Huzurudur	41
17. Namazı Nasıl Kılmalı?	43
18. Kıyamda Nasıl Durmalı?.....	45
19. Günde Bir Kere Secde Etmek.....	46
20. Oruç	47
21. Malın Gerçek Sahibi.....	48
22. Sadaka Kime Verilmeli?.....	50
23. Ehl-i Kur'an Hâssa-i Ehlullâhdur	51
24. Bir Münafıklık Alameti	53
25. Kur'an'ı Nasıl Okumalı.....	54
26. Kur'an Bir İlim Denizidir	55
27. Hazret-i Osman'ın Kur'an Hatmi	57
28. Dünya Sevgisi Her Hatanın Başıdır	58
29. Duâ, Allah'ın Emridir	60
30. Duânın Kabul Şartı	63
31. Duânın On Edebi.....	64
32. Hz. Âdem, Hz. İbrahimve Hz. İsa'nın Duası.....	67
33. Allah'ı Zikretmek.....	69
34. "Lâ İlâhe İllallâh"	71
35. Namaz Sonrası Çekilen Tesbihler: Sübhanallah, Elhamdülillah, Allahu Ekber	73
36. Fakirlikten Kurtuluş Yolu.....	74
37. Cennetten Bir Hazine	76
38. Günde Yetmiş Kere İstiğfar	77
39. Müslümanın Hakkı (Görevi).....	78
40. Hz. Peygamberimiz (s.a.v.) Çok İbadet Edermiş, Niçin?	80

41. Amel Defterinde Neler Var?.....	81
42. Kızlarımıza Bir Öğüt.....	82
43. Erkeklerde Şer,Kadınlarda Hayır Olan Üç Haslet	84
44. Ne Kadar da Az Şükrediyoruz!	85
45. Hakların En Yücesi:Anne-Baba Hakkı.....	86
46. Onların Bıraktıkları Her İzi Yazarız.....	88
47. Cuma Hutbelerinde Son Söz:Nahl Suresi, Ayet 90	90
48. Evden Çıkarken Okunacak Güzel Bir Tesbih	91
49. Güzel Ahlak	92
50. Kimlerle Sohbet Etmeli	93
51. Kimleri Dost Edinmeli.....	95
52. Allah Soruyor:"Bugün Benim İçin Ne Yaptın?"	97
53. Kişi Sevdiği ile Beraber Olur.....	99
54. Sevgiliden Gelen Her Şey Sevgilidir	100
55. Hz. Ebu Bekir'in Nail Olduğu Şeref.....	102
56. Bidat Ehli (Selam Verse Selamı Alınmayacak Kimse).....	104
57. Allah Kibirlenenleri Sevmez.....	106
58. Dosta Muamelede İki Emir	107
59. Dostun Düşman,Düşmanın Dost Olabilir;O Halde.....	109
60. Dosta Dua.....	111
61. Allah İçin Sevmek	113
62. Dünya ve Ahireti Bir Arada İstemek.....	115
63. Hz. Peygamber Efendimizin Duâsı	117
Kaynakça	119

Ön Söz

“Hüccetü'l-İslâm ve Zeynü'd-din”¹ lakaplarıyla anılan Ebû Hâmid Muhammed b. Muhammed b. Muhammed b. Ahmed el-Gazzâlî et-Tûsî (d. 450/1058 - ö. 505/1111) İslâm dünyasında kelam, fıkıh, felsefe, mantık, tasavvuf ve tefsir gibi birçok alanda eserleri olan bir âlim, mutasavvıf, fakih ve düşündürdür.

İhyâ'u 'Ulûmi'd-Dîn, Gazzâlî'nin en önemli eserlerinden biri olup bizzat Gazzâlî tarafından eserde ifade edildiği gibi dini ve ahlaki alanda toplumu ihya etmek, İslâmî ilimleri, Müslümanların düşünce dünyasını ve hayat düzenini yeniden kurmak amacıyla yazılmıştır.

Yenâbi'ü'l-Yakîn fî İhyâ'i 'Ulûmi'd-Dîn, 17. yüzyılın başında, Sultan I. Ahmet zamanında, Osmanlı Türkçesi ile yazılmış bir eser olup İmam Gazzâlî'nin ve eserlerinin tanıtıldığı kaynaklarda, özellikle *İhyâ'u 'Ulûmi'd-Dîn* ve Osmanlı şeyhülislâmlarından Bostanzâde Mehmed Efendi (ö. 1006/1598) hakkında bilgi verenlerde, Şeyhülislâm Bostanzâde Mehmed Efendi'nin eseri ve İmam Gazzâlî'nin *İhyâ'u 'Ulûmi'd-Dîn* adlı eserinin bir tercümesi olarak tanıtılmıştır. Bu eser üzerinde kıymetli hocam Doç. Dr. Bünyamin AYÇİÇEĞİ danışmanlığında, bir doktora çalışması yaptık ve tez sürecinde yaptığımız

¹ Mustafa Çağrı, “Gazzâlî”, *TDVİA*, C. XXIII, İstanbul, TDV Yay., 1996, s. 489-505.

araştırma sonuçlarını hem bir bildiri¹ ile hem de özellikle müellif konusundaki bilgileri makale² ile ilim dünyasına sunduk. Eserin muhteva ve şekil incelemesini yaptıktan sonra transkripsiyonlu metniyle birlikte tezimizi tamamladık.

Yenâbi'ü'l-Yakîn fi İhyâ'i 'Ulûmi'd-Dîn üzerine yaptığımız çalışmada eserin müellifinin Bostanzâde Mehmet Efendi olmadığı ve *İhyâ'*nın birkısımının tercümesini kapsadığı tespit edilmiştir. Müellifinin kim olduğunun kesin olarak belirlenemediği eserde, *İhyâ'*nın konu sıralamasına ve üslubuna uygun olarak, konularla ilgili *İhyâ'*da geçen ve müellifçe önemli görülen ayet, hadis ve birtakım rivayetler yer almaktadır. Ayrıca Türkçe, Arapça ve Farsça yazılmış şiirler de mevcuttur. Aruzla yazılmış bu şiirlerle müellif mensur olarak anlattığı konuyu yer yer özetlemiş yer yer de konuyu destekleyici bilgiler vermiştir. Eser, 11 bölümden oluşur ve bu bölümler *İhyâ'*nın 1. cildindeki tüm bölümleri ve 2. cildindeki ilk beş bölümü içerir. Eserdeki konu sıralaması *İhyâ'* ile aynı şekildedir.

Elinizdeki bu kitapta *Yenâbi'ü'l-Yakîn fi İhyâ'i 'Ulûmi'd-Dîn*'de yer alan, aslında müellifin *İhyâ'u 'Ulûmi'd-Dîn*'den tercüme ettiği bölümlerden seçmeler vardır. Bu bölümleri verdikten sonra ilgili yerleri günümüz Türkçesine çevirdik. Çeviriyi mümkün olduğunca birebir yapmaya, kapalı olduğunu düşündüğümüz yerleri de daha geniş açıklamaya gayret ettik. Ayet meallerindeki altı çizili bölümler, ayetin eserde geçen kısmına ait mealdir. Ancak biz ayetin mealini bütün olarak verdik. Burada yer alan şiirler ise *İhyâ'u 'Ulûmi'd-Dîn*'de olmayıp *Yenâbi'ü'l-Yakîn fi İhyâ'i 'Ulûmi'd-Dîn*'de müellif tarafından

¹ Yasin Karakuş, “Yenâbiü'l-Yakîn fi İhyâi Ulûmi'd-dîn Adlı Eser Hakkında Bazı Tespitler”, **Çukurova II. Uluslararası Multidisipliner Çalışmalar Kongresi 26-27.04.2019**, Adana.

² Yasin Karakuş, “Yenâbiü'l-Yakîn Fî İhyâi Ulûmi'd-Dîn” Adlı Eserin Müellif Tespiti. [Determination of Author of The Work “Yenâbiü'l-Yakîn Fî İhyâi Ulûmi'd-Dîn]. **Pamukkale Üni. İlahiyat Fakültesi Dergisi**-Pamukkale University Journal of Divinity Faculty. 6/12, (2019): 314-325.

konuyu pekiştirmek için yazılmıştır. Şiirlerin de hem orijinal şeklini verdik hem de onları günümüz Türkçesine çevirdik.

Bu seçmeleri kitap halinde toplayarak siz değerli okurlarla paylaşma fikri tez aşamasında kıymetli hocamın tavsiyesi ve yönlendirmesiyle ortaya çıkmıştı. Bu kitapla, hem oldukça hacimli olan *İhyâ'ü 'Ulûmi'd-Dîn* ve onun kısmî olarak özeti diyebileceğimiz *Yenâbi'ü'l-Yakîn fi İhyâ'i 'Ulûmi'd-Dîn*'in muhtevası hakkında bilgi vermek hem de bu bilgilerin aslında hayatımıza nasıl ışık tutacağını göstermek istedik. *İhyâ'* gibi bir eseri bu şekilde özetlemek elbette yeterli değil ancak buraya aldığımız konularda tez çalışmamız olan *Yenâbi'ü'l-Yakîn fi İhyâ'i 'Ulûmi'd-Dîn*'i esas aldık. Yani bu konular, 40 bölümden oluşan *İhyâ'*nın ilk 15 bölümü içinde geçen bilgilerdir. Bu bilgilerden ve de *İhyâ'*dan fazlasıyla faydalanmak en büyük emelimizdir.

Bu kitap, benim doktora tezimden alınan bilgilerden oluşmaktadır. Dolayısıyla bu kitap vesilesiyle, bir kez daha, her çalışmamda bana büyük destek veren sevgili aileme ve özellikle kitabın ortaya çıkmasında tavsiye ve yönlendirmeleriyle rehberlik eden hocam Doç. Dr. Bünyamin AYÇIÇEĞİ'ne şükranlarımı arz ederim.

Dr. Yasin Karakuş
İstanbul, Ağustos 2021

“dün” den öğrendiklerinle
“bugün”ü yaşamak
“yarın”ları aydınlatır.

müfte ‘ilün müfte ‘ilün fâ ‘ilün

1. *Vâdi-i ‘ilm içre idüp cüst ü cû
Mümkün idi dâhı niçe güft ü gû*
2. *Nâzik iseñ ide bu sözler eser
‘Ârif iseñ ‘ârife bir gül yeter*

1. İlim vadisinde araştırma yaparak birçok söz söylemek mümkündür.
2. Nazik isen bu sözler sana tesir eder. Arif isen, sözlerimi anlaman için, sana bir gül yeter.

“dün” den öğrendiklerinle
“bugün”ü yaşamak
“yarın”ları aydınlatır.

İlmin Mahiyeti

İmam Gazzâlî'nin "*İhyâu Ulûmi 'd-Dîn*" adlı eserinin ilk kitabı "Kitâb-ı İlmi" yani ilim kitabıdır. Ve *İhyâ*'daki kırk kitap (bölüm) içinde en hacimli olanlardan biridir. Neden ilk olarak ilim kitabıyla başladığını ve böyle bir eser yazdığını uzun uzadıya anlatır Gazzâlî. Sebeb-i telif (yazılma sebebi) dediğimiz bu bölümleri *İhyâ*'nın Türkçe tercümelerinden okursunuz. Bizim bu kitaba kaynak olarak aldığımız "*Yenâbiü'l-Yakîn Fî İhyâ-i Ulûmi 'd-Dîn*" de "İlk Kitap, İlmin Beyânı" başlığıyla *İhyâ*'daki ilim kitabının tercümesiyle ve ilmin öneminden bahseden bir şiirle başlar. Şöyle ki:

mefâ 'ülün mefâ 'ülün fe 'ülün

1. *Hudâ-yı lâ-yezâle şükr ü minnet
Ki virdi 'ilm ile insâna rağbet*
2. *İdüp ta'lîm-i 'ilm itdi ser-efrâz
Melâ'ik zümresinden kıldı mümtâz*
3. *Taleb kılmak 'ulûmı farz olupdur
Vücûduñ zimmetine karz olupdur*

4. 'Ulûm ile bilindi cümle âsâr
Hudâ'nuñ zâtı evsâfi ne kim var

...

1. Şükür ve minnet ebedi olan Allah'a olsun ki o insana ilim ile itibar verdi.
2. İnsan ilim öğrenerek yükseklere çıktı, seçkinlerden oldu. Öyleki melekler zümresinden bile imtiyazlı oldu.
3. İlim öğrenmeyi istemek farzdır. İlim, vücudun sahibi için ödemesi gereken borç gibidir.
4. Allah'ın zatı, sıfatları, bütün eserler ve daha ne varsa ilim ile bilindi.

...

Şiirin devamı var ancak müellif ilmin önemini gayet açık ve net bir şekilde bu beyitlerle söyledikten sonra okuyucuya şöyle hitap eder:

“*Ey tarîk-i inâyet-i Hazret-i Hak'da tâlib-i 'ibâdet ü ihlâs ve ey râh-ı hidâyet-i feyyâz-ı mutlakda râgıb-ı sa'âdet-i ihtisâs olan 'âkıl u lebîb! Hazret-i Hak 'Azze ve Celle saña 'ilmi nasîb ide ki 'ilm, medâr-ı 'ibâdet ve minhâc-ı 'izz ü sa'âdet olup 'ilm ü 'ibâdetüñ şerefi bî-nihâyetdür.*”

“Ey Hazret-i Hakk'ın iyilik yolunda ihlas ve ibadet isteyen ve ey Allah'ın hidayet yolunda saadeti, mutluluğu isteyen akıllı ve zeki kimse! Hazret-i Hak sana ilmi nasip etsin ki ilim, ibadetin desteği, dayanacağı, saadet ve hürmetin yoludur. İlim ve ibadetin şerefi sonsuzdur.”

Kısaca “Ey akıl sahibi kimse! Cenâb-ı Hak sana ilim nasip etsin ki ilim ve ibadetin şerefi sonsuzdur.” der ve hemen ardından açıklamalarına şu şekilde devam eder:

“*Halk-ı arz u semâ ve inzâl-i kütüb ve irsâl-i rusûl ü enbiyâ, 'ilm ü 'amel için olduğu müselleme ve bu âyet-i kerîme delîl-i ecdü Allah'ın 'zamdur: “اللَّهُ الَّذِي خَلَقَ سَبْعَ سَمَاوَاتٍ وَمِنَ الْأَرْضِ مِثْلَهُنَّ يَتَنَزَّلُ الْأَمْرُ“*“
“*بَيْنَهُنَّ لِتَعْلَمُوا أَنَّ اللَّهَ عَلَىٰ كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ*”

Kaynakça

- Aclûnî, *Keşfü'l-Hafâ ve Müzîlü'l-İlbâs*, I-II, Mektebetü'l-Kudsî, Kahire 1351.
- Ahmed b. Hanbel, *Müsnedü'l-İmâm Ahmed bin Hanbel*, thk. Şu'ayb el-Arnaût, I-L, Müessesetü'r-Risâle, Beyrut 1995-2001.
- Beyhâkî, *Şu'abü'l-İmân*, thk. Abdülâlî Abdülhamîd Hâmîd, I-XIV, 3/235-236, no: 1591, Riyad, Mektebetü'r-Rüşd, 2003.
- Buhârî, *Sahîh-i Buhârî*, thk. Mustafa Dîb el-Bugâ, C. I-VII, Daru İbn Kesir-Yemâme, Beyrut, 1993.
- Çağrı, Mustafa, “Gazzâli”, TDVİA, C. XXIII, İstanbul, TDV Yay., 1996, s. 489-505.
- Ebû Tâlib el-Mekkî, *Kütü'l-Kulûb fî Mu'ameleti'l-Mahbûb ve Vaşfi Tarîki'l-Mürîd İlä Makâmi't-Tevhîd*, nşr. Mahmûd b. İbrâhîm er-Radvânî, I-III, Kahire, Mektebetü Dâri't-Türâs, 2001.
- İbn Mâce, Ebû Abdillâh Muhammed b. Yezîd, *Sünen*, thk. Şu'ayb el-Arnâvut, I-V, Beyrut, Dâru'r-Risâleti'l-Âlemiyye, 2009.
- Karakuş, Yasin, “Yenâbiü'l-Yakîn fî İhyâi Ulûmi'd-dîn Adlı Eser Hakkında Bazı Tespitler”, Çukurova II. Uluslararası Multidisipliner Çalışmalar Kongresi 26-27.04.2019, Adana.
- Karakuş, Yasin, “Yenâbiü'l-Yakîn Fî İhyâi Ulûmi'd-Dîn” Adlı Eserin Müellif Tespiti. [Determination of Author of The Work “Yenâbiü'l-Yakîn Fî İhyâi Ulûmi'd-Dîn]. Pamukkale Üni. İlahiyat Fakültesi Dergisi-Pamukkale University Journal of Divinity Faculty. 6/12, (2019): 314-325.

- Kur'an-ı Kerim, <https://kuran.diyaret.gov.tr/> (Erişim Tarihi: 23. 08. 2021).
- Murtazâ ez-Zebîdî, *İthâfî's-Sâdeti'l-Müttakîn Bi-Şerhi İhyâi 'Ulûmi'd-Dîn*, I-X, Beyrut, Müessesetü't-Târîhi'l-Arabî, 1994.
- Müslim, Ebü'l-Hüseyn, *Sahîhu Müslim*, nşr. Muhammed Fuâd Abdülbâkî, I-V, Kahire, Dâru İhyâi'l-Küttübi'l-Arabîyye, 1991.
- Süyûtî, Celâlüddîn b. Ebî Bekr, *Câmi 'u's-Sağîr fî Ehâdisi'l-Beşîri'n-Nezîr*, I-II, Beyrut Dâru'l-Küttübi'l-İlmiyye, 2004.
- Taberânî, Ebü'l-Kâsım Süleymân b. Ahmed, *Müsnedü's-Şâmiyyîn*, thk. Hamdî Abdülmecîd es-Selefî, I-IV, Beyrut, Müessesetü'r-Risâle, 1989-1996.
- Tâcüddîn es-Sübîkî, *Tabakâtü's-Şâfi'îyyeti'l-Kübrâ*, thk. Mahmûd Muhammed et-Tanâhî-Abdülfettâh Muhammed el-Hulv, I-XI, Kahire, Dâru Hicr, 1992.
- Yenâbü'l-Yakîn Fî İhyâi Ulûmi'd-Dîn*, İstanbul, Süleymaniye Ktp., Fatih Kitaplığı, No: 2574.

“dün” den öğrendiklerimize
“bugün” ü yaşamak için
“yarın” ları yayımlarız.

İHYÂ'DAN HİKMETLER

YENÂBÎ'Ü'L-YAKÎN FÎ İHYÂ'İ 'ULÛMİ'D-DÎN

İhyâ'u 'Ulûmi'd-Dîn; kelim, fıkıh, felsefe, mantık, tasavvuf ve tefsir alanlarında eserler yazan âlim, mutasavvıf, fakih ve düşünür İmâm Gazzâlî'nin (d. 450/1058 - ö. 505/1111) en önemli eserlerinden biridir. Bizzat Gazzâlî tarafından eserde ifade edildiği gibi, dîn ve ahlakî alanda toplumu ihya etmek, İslâmî ilimleri, Müslümanların düşünce dünyasını ve hayat düzenini yeniden kurmak amacıyla yazılmıştır.

Yenâbü'ü'l-Yakîn fî İhyâ'î 'Ulûmi'd-Dîn, 17. yüzyılın başında, Sultan I. Ahmet zamanında yazılmış bir eser olup *İhyâ'*nın ilk on beş kitabının kısmî bir tercümesidir. Ayrıca eserde *İhyâ'*da olmayan Türkçe, Arapça ve Farsça yazılmış şiirler de mevcuttur. Aruzla yazılmış bu şiirlerle müellif, mensur olarak anlattığı konuyu yer yer özetlemiş yer yer de konuyu destekleyici bilgiler vermiştir.

Elinizdeki bu kitapta *Yenâbü'ü'l-Yakîn fî İhyâ'î 'Ulûmi'd-Dîn*'de yer alan, aslında müellifin *İhyâ'*dan tercüme ettiği bölümlerden seçmeler vardır. Seçilen bu bölümler hem orijinal şekliyle hem de günümüz Türkçesi ile verilmiştir. Bu kitapla, oldukça hacimli olan *İhyâ'u 'Ulûmi'd-Dîn* ve onun kısmî olarak özeti diyebileceğimiz *Yenâbü'ü'l-Yakîn fî İhyâ'î 'Ulûmi'd-Dîn*'in muhtevası hakkında bilgi vermek ve bu bilgilerin aslında hayatımıza nasıl ışık tutacağını göstermek istedik. Bu bilgilerden ve de *İhyâ'*dan fazlasıyla faydalanmak en büyük emelimizdir.

DÜN BUGÜN YARIN YAYINLARI
Ankara Caddesi, Ünal Han No: 21/4
Cağaloğlu, Eminönü - Fatih / İstanbul
Tel. - Faks: +90 212 526 98 06
www.dby.com.tr • dby@dby.com.tr

ISBN 978-625-7471-08-4

9 786257 471084